

**PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

AUDITO ATASKAITA

**DĖL PASVALIO PETRO VILEIŠIO GIMNAZIJOS
FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ**

2016 m. kovo 31 d. Nr. A – 6

Su audito ataskaita galima susipažinti

Pasvalio rajono savivaldybės interneto svetainėje adresu

http://www.pasvalys.lt/lt/struktura-ir-kontaktai_/kontroles-ir-audito-tarnyba_/auditu-dokumentai

TURINYS

TURINYS	2
IŽANGA	3
AUDITO APIMTYS IR METODAI	4
PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS	7
1. Pastebėjimai dėl darbo santykių ir darbo užmokesčio	7
2. Pastebėjimai dėl biudžeto vykdymo ataskaitų ir finansinių ataskaitų rinkinių duomenų	10
3. Pastebėjimai dėl turto ir lėšų valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo	11
PRIEDAI	15

IŽANGA

Vadovaujantis Savivaldybės kontrolieriaus 2015 m. rugpjūčio 25 d. pavedimu Nr. PA-6, vyriausioji specialistė Ilma Paliukėnaitė Pasvalio Petro Vileišio gimnazijoje atliko finansinį (teisėtumo) auditą (toliau – auditas).

Audito tikslas – įvertinti audituojamo subjekto 2015 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl jų, įvertinti audituojamo subjekto lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę.

Audituojamas subjektas – Pasvalio Petro Vileišio gimnazija (toliau – Gimnazija), adresas – Vileišio g. 7, LT-39144 Pasvalys; kodas Juridinių asmenų registre – 190615147. Pasvalio Petro Vileišio gimnazijos nuostatai patvirtinti Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2014 m. lapkričio 27 d. sprendimu Nr. T1-210, nuostatai juridinių asmenų registre įregistruoti 2014 m. gruodžio 9 d. Gimnazijos veiklos sritis – švietimas. Pagrindinės Gimnazijos veiklos rūšis: vidurinis ugdymas, kodas 85.31.20. Gimnazijos Suaugusiųjų mokymo skyrius įsteigtas 2012 m. rugsėjo 1 d. Savivaldybės tarybos sprendimu¹. Skyriaus buveinės adresas sutampa su Gimnazijos buveinės adresu – P.Vileišio g. 7, LT-39144 Pasvalys.

Audituojamu laikotarpiu įstaigai vadovauja direktorius Viktoras Rimša, vyriausiąja buhalterė dirba Dalia Gasiūnienė.

Audituojamas laikotarpis – 2015 metai.

Įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija – Pasvalio rajono savivaldybės taryba.

Ši audito ataskaita yra išvadų, teikiamų Savivaldybės tarybai dėl pateiktų tvirtinti 2015 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių, Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto naudojimo sudėtinė dalis.

Audito ataskaita pateikia tik audito metu atliktus ir nustatytus dalykus, o nepriklausoma nuomonė apie metinių finansinių bei biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius, Savivaldybės, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pateikiama audito išvadoje.

¹ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2012 m. gegužės 30 d. sprendimas Nr. T1-223 „Dėl Pasvalio jaunimo ir suaugusiųjų mokymo centro reorganizavimo“

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus, Tarptautinius audito standartus ir Tarptautinės aukščiausiųjų audito institucijų organizacijos standartus, siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad metinėse finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų, jos parengtos pagal galiojančius Lietuvos Respublikos teisės aktus reglamentuojančius buhalterinę apskaitą ir ataskaitų rinkinių sudarymą o savivaldybės ir valstybės biudžeto lėšos ir turtas valdomas, naudojamas įstatymų nustatytiems tikslams ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių. Audito metu buvo atlikta išsami rizikos analizė, veiklos, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimas. Audito procedūros buvo atliktos kokybiniu ir kiekybiniu požiūriu svarbiausiose – darbo užmokesčio, gautinų, mokėtinų sumų, teikiamų paslaugų, turto, išlaidų srityse. Audito įrodymams gauti buvo atrinkti visumą geriausiai reprezentavę audito pavyzdžiai.

Audito metu kiekvienai reikšmingai ūkinių operacijų grupei, sąskaitų likučiui ir atskleidimui parengtos ir atliktos detalios procedūros, kurios apėmė finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų sulysinimą su pagrindžiančiais apskaitos įrašais ir reikšmingų įrašų žurnaluose ir kitų koregavimų, atliktų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo metu, tyrimas. Audito pabaigoje buvo naudotos analitinės procedūros, kurios padėjo įvertinti bendrą finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų pateikimą. Analitinių procedūrų metu nebuvo nustatyta reikšmingų svyravimų, kurie neatitinka kitos informacijos arba nukrypsta nuo numatytų sumų.

Audito metu surinkta pakankamai įrodymų nepriklausomai finansinio audito nuomonei pareikšti.

Dėl metinio finansinių ataskaitų rinkinio

Audito metu vertinome Pasvalio Petro Vileišio gimnazijos 2015 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenis:

- Metinį finansinių ataskaitų rinkinį, kurį sudaro Finansinės būklės ataskaita pagal 2015 m. gruodžio 31 d. duomenis (2-ojo VSAFAS „Finansinės būklės ataskaita“ 2 priedas), Veiklos rezultatų ataskaita pagal 2015 m. gruodžio 31 d. duomenis (3-ojo VSAFAS „Veiklos rezultatų ataskaita“ 1 priedas), Grynojo turto pokyčių ataskaita pagal 2015 m. gruodžio 31 d. duomenis (4-ojo VSAFAS „Grynojo turto pokyčių ataskaita“ 1 priedas), Pinigų srautų ataskaita pagal 2015 m.

gruodžio 31 d. duomenis (5-ojo VSAFAS „Pinigų srautų ataskaita“ 2 priedas), 2015 m. finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas (6-ojo VSAFAS „Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas“);

Finansinės būklės ataskaitoje 2015 m. pradžioje turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likutis 785,0 tūkst. Eur, pabaigoje – 711,1 tūkst. Eur.

- Metinį biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį, kurį sudaro Biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į biudžetą, biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti 2015 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 1); Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2015 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 2); Finansinės nuomos (lizingo) ir pirkimo išsimokėtinai įsipareigojimų 2015 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 3); Mokėtinų ir gautinų sumų 2015 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 4); Aiškinamasis raštas.

Gimnazija vykdė vieną programą iš trijų šaltinių – 03 programą „Ugdymo proceso ir kokybiško ugdymosi aplinkos užtikrinimo“. Šiai programai Savivaldybės tarybos sprendimais patvirtinta 1.011,61 tūkst. Eur: savivaldybių savarankiškoms funkcijoms įgyvendinti – 196,77 tūkst. Eur, mokinio krepšeliui finansuoti – 810,47 tūkst. Eur, teikiamoms paslaugoms finansuoti – 4,37 tūkst. Eur. Darbo užmokesčiui patvirtinta 675,17 tūkst. Eur, turtui įsigyti –0,87 tūkst. Eur.

Dėl lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo

Pasvalio Perto Vileišio gimnazijoje vertinome biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams 2015 metais. Remdamiesi rizikos analize ir įvertinę veiksnius, turinčius įtakos audito sritims, audito procedūras atlikome:

- finansinės veiklos ir asignavimų naudojimo srityje, vertindami:
 - asignavimų planavimą 2015 metams;
 - kaip laikomasi teisės aktų nuostatų dėl biudžeto sąmatų projektų rengimo ir vykdymo tvarkos;
 - klausimus susijusius su įsipareigojimais, jų teisėtumą.
- išlaidų srityje vertindami:
 - prekių, paslaugų, darbų pirkimą vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymu;
 - kaip laikomasi teisės aktų nuostatų dėl darbo užmokesčio nustatymo, priskaičiavimo ir mokėjimo;
 - kaip laikomasi teisės aktų nuostatų dėl išlaidų priskyrimo išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsniams;
 - ar mokinio krepšelio lėšos panaudotos teisės aktų nustatyta tvarka.

- turto srityje vertindami:
 - turto apskaitos ir nusidėvėjimo skaičiavimo teisingumą
 - turto įsigijimo, gavimo, perdavimo, nurašymo teisėtumą;
 - turto teisinę registraciją;
 - turto pagal panaudos sutartis perdavimą, naudojimą ir kontrolę;
 - turto nuomos teisėtumą;
 - inventorizacijos atlikimą ir įsipareigojimų suderinimą;
- pajamų srityje vertindami:
 - pajamų už suteiktas paslaugas gavimą bei pervedimą į savivaldybės biudžetą;
 - kaip laikomasi teisės aktų nuostatų dėl pajamų gautų iš kitų biudžetinių įstaigų;
 - kaip laikomasi teisės aktų, kuriais reglamentuojamas prekių, paslaugų suteikimas;
 - kaip laikomasi Savivaldybės tarybos patvirtintų įkainių, už teikiamas paslaugas.

Vertindami, kaip laikomasi teisės aktų reikalavimų, atsižvelgėme į jų pažeidimų poveikį ir aptarėme su audituojamu subjektu priežastis, kurios lėmė pažeidimus. Dalyvavome turto dalinėje inventorizacijoje.

Teisės aktai, kuriais vadovaujantis atliktos valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo vertinimo procedūros, pateikti 1 priede.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Pastebėjimai dėl darbo santykių ir darbo užmokesčio

Gimnazijos darbuotojų darbo užmokestis nustatomas vadovaujantis Biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarka² (toliau tekste – Darbo apmokėjimo tvarka), o pedagoginių darbuotojų – dar ir Švietimo įstaigų darbuotojų ir kitų įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašu³.

Biudžetinių įstaigų darbuotojų darbas apmokamas taikant koeficientus, kurių pagrindu imama Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinta bazinė mėnesinė alga (bazinis valandinis atlygis), išskyrus minimalią mėnesinę algą ir minimalų valandinį atlygį. Biudžetinės įstaigos darbuotojų darbo užmokestį sudaro: tarnybinis atlyginimas ar tarifinis atlygis (koeficientais), padaugintas iš bazinės mėnesinės algos dydžio; tarnybinio atlyginimo priedai; priemokos; vienkartinės piniginės išmokos, skirtos darbuotojams skatinti.

Savivaldybės tarybos sprendimu⁴ Gimnazijai patvirtintas didžiausias leistinas darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš Savivaldybės biudžeto, pareigybių (etatų) skaičius – 28 etatai, iš jų: 12,5 etatai pedagoginių pareigybių finansuojamų iš mokinio krepšelio lėšų; 15,5 etatų – pareigybės finansuojamos iš savivaldybės biudžeto lėšų savarankiškoms funkcijoms vykdyti.

Gimnazija 2015 metais priskaičiavo 673,44 tūkst. Eur darbo užmokesčio darbuotojams, iš jų priemokoms 126,69 tūkst. Eur, priedams 12,73 tūkst. Eur, išeitinių išmokų 10,32 tūkst. Eur.

126,69 tūkst. Eur priemokų priskaičiuota: už pasiruošimą pamokoms – 56,14 tūkst. Eur, už vadovavimą klasei – 24,36 tūkst. Eur, už sąsiuvinį tikrinimą – 19,24 tūkst. Eur, už kitus darbus – 18,88 tūkst. Eur, už laikinai nesančių darbuotojų pavadavimą arba papildomų funkcijų vykdymą – 3,9 tūkst. Eur. Priedai 12,73 tūkst. Eur priskaičiuoti už gimnazines klases.

Atlikę audito procedūras darbo užmokesčio nustatymo, apskaičiavimo ir išmokėjimo srityse, reikšmingų neatitikimų nenustatėme.

1.1. Gimnazijos darbuotojai dirba pažeisdami Darbo kodekso 144 straipsnio 5 dalyje „Darbo laiko trukmė“ išdėstytas nuostatas, kad darbuotojų dirbančių ne vienoje darbovietėje arba vienoje darbovietėje, bet pagal dvi ar daugiau darbo sutarčių darbo dienos trukmė negali būti ilgesnė kaip

² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimas Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“;

³ Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2013 m. gruodžio 19 d. įsakymas Nr. V-1254 (su pakeitimais);

⁴ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2014 m. birželio 25 d. sprendimas Nr. T1-122;

12 valandų. Darbuotojo darbo laiko trukmė, viršijanti 12 val. per dieną prieštarauja Darbo kodekso ir kitų norminių teisės aktų nuostatomis bei teisminei praktikai.

Pvz. Ugdymo aprūpinimo skyriaus vedėjas, dirbantis 1 etatu (8 val.) , papildomai dirba neformaliojo ugdymo organizatoriumi – 0,5 etato (4 val.), be to dirba mokytoju, kuriam per savaitę tarifikuojamos 7,83 val.

Gimnazija atsižvelgė į pastebėjimą ir nuo 2015 m. gruodžio 1 d. darbuotojo darbo krūvis sumažintas⁵.

1.2. Švietimo darbuotojų aprašo 4 punkto nuostatomis tarnybinio atlyginimo koeficientai didinami neviršijant įstaigai darbo užmokesčiui skirtų asignavimų dydžio. Įstaigai asignavimus darbo užmokesčiui tvirtina Savivaldybės taryba biudžetiniams metams, t.y. nuo sausio 1 d. iki gruodžio 31 d. Kadangi ateinantiems biudžetiniams metams darbo užmokesčio asignavimai nėra patvirtinti, todėl būtų tikslinga, nustatant padidintą tarnybinio atlyginimo koeficientą, nurodyti terminą iki kalendorinių metų pabaigos. Direktorius įsakymu darbuotojams padidino tarnybinių atlyginimų koeficientus, tačiau nenurodė termino.

Gimnazija informavo, kad tarnybinių atlyginimų koeficientus didina ne kalendoriniams metams vadovaudamasi Švietimo ir mokslo ministerijos raštu (2014 m. sausio 8 d. Nr. SR-6).

Švietimo ir mokslo ministerijos nuomone, tarnybinio atlyginimo koeficiento padidinimas turėtų išlikti iki tol, kol išnyks jo nustatymo pagrindas (skirtingai nei priedai ir priemokos, kurie nustatomi ne ilgiau kaip iki kalendorinių metų pabaigos), jei nėra kitų aplinkybių, dėl kurių reikėtų peržiūrėti darbo apmokėjimo sąlygas.

1.3. Gimnazijos darbuotojui dėl klaidos buvo išmokamas 218,68 Eur per mėn. didesnis nei nustatytas darbo užmokestis, atitinkamai didesnė apskaičiuota ir išmokėta išeitinė išmoka atleidus darbuotoją. Darbuotojui (skyriaus vedėjui) neteisingai nustačius didesnę tarnybinio atlyginimo koeficientą (28) nei nustatyta (18,5 – 25,95), permokėta 636,73 Eur darbo užmokesčio.

Darbuotojas Gimnazijai grąžino permokėtą darbo užmokestį ir išeitinę išmoką 2,2 tūkst. Eur. Direktorius įsakymu (2015 m. lapkričio 2 d. Nr. P-54) skyriaus vedėjui nustatytas teisingas tarnybinio atlyginimo koeficientas, o permoką (0,6 tūkst. Eur) skyriaus vedėjas grąžino Gimnazijai. Gimnazija patikslino duomenis apskaitoje, pateikė patikslintus pranešimus Sodrai.

1.4. Biudžetinių įstaigų darbo užmokesčio fondas turi būti skaičiuojamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinta⁶ Valstybės tarnautojų ir darbuotojų, gaunančių darbo užmokestį iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų ir valstybės pinigų fondų, darbo užmokesčio fondo apskaičiavimo metodika (toliau- Metodika).

⁵ Pasvalio Petro Vileišio gimnazijos direktoriaus 2015 m. lapkričio 24 d. įsakymas Nr. P-56

⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. kovo 3 d. nutarimas Nr. 280 „Dėl valstybės tarnautojų ir darbuotojų, gaunančių darbo užmokestį iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų ir valstybės pinigų fondų, darbo užmokesčio fondo apskaičiavimo metodikos patvirtinimo“.

Metodika reglamentuoja valstybės tarnautojų ir darbuotojų, gaunančių darbo užmokestį iš valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšų (toliau – darbuotojai) darbo užmokesčio poreikio, rengiant atitinkamo laikotarpio Savivaldybės biudžeto projektą, apskaičiavimą.

Gimnazija darbuotojų darbo užmokesčio poreikį skaičiavo pagal faktiškai darbuotojams nustatytą darbo užmokestį, todėl apskaičiuotas darbo užmokesčio poreikis 2015 metams reikšmingai skiriasi nuo apskaičiuoto pagal Metodiką.

Pvz. Gimnazija pateikė darbo užmokesčio poreikį (etatiniams darbuotojams) – 65,3 tūkst. Eur; poreikis pagal Metodiką – 60,7 tūkst. Eur;

2. Pastebėjimai dėl biudžeto vykdymo ataskaitų ir finansinių ataskaitų rinkinių duomenų

Gimnazijos biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys parengtas vadovaujantis Buhalterinės apskaitos įstatymu, Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais įmonių biudžetinę apskaitą. Finansų ministro įsakymu⁷ įstaiga rengia žemesniojo lygio metinį biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį.

Reikšmingų pažeidimų ar iškraipymų apskaitant savivaldybės biudžeto lėšas ir sudarant biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitas nenustatyta.

Gimnazijos metinės finansinės ataskaitos parengtos vadovaujantis Buhalterinės apskaitos įstatymu, Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais įstaigų finansinę apskaitą. Vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu Mokykla rengia žemesniojo lygio metinių finansinių ataskaitų rinkinį.

Gimnazijos apskaitai naudojamas sąskaitų planas yra pakankamai išsamus ir parengtas pagal viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartų reikalavimus. Buhalterinės sąskaitos, kuriose apskaitomos ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai, tinkamai grupuojamos. Sąskaitų planas atitinka įstaigos poreikius. Gimnazija nuo 2015 m. apskaitą pradėjo tvarkyti vieninga buhalterinės apskaitos programa, tačiau įsisavintos ne visos apskaitos sritys.

Reikšmingų pažeidimų ar iškraipymų, teisės aktų pažeidimų apskaitant turtą, sukauptas gautinas sumas, finansavimo sumas ir įsipareigojimus bei sudarant finansines ataskaitas galinčių daryti įtaką 2015 m. finansinių ataskaitų rinkiniui nenustatyta.

Pastebėjimai, neturintys įtakos reiškiant nepriklausomą nuomonę dėl finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų duomenų teisingumo, pateikti Gimnazijai 2016 m. kovo 21 d. raštu Nr. KS-28.

⁷ Lietuvos Respublikos Finansų ministro 2008 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. 1K-465 „Dėl valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklių ir formų patvirtinimo“ (su pakeitimais);

3. Pastebėjimai dėl turto ir lėšų valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo

3.1. 19-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto (toliau tekste – VSAFAS) 9 punkte nustatyta, kad nuoma apskaitoje laikoma finansine nuoma, jeigu sutartyje yra nustatyta (arba sutarties sąlygos apsprendžia) bent viena iš sąlygų⁸.

Mokykla sudarė biuro įrangos nuomos sutartį⁹ su AB TEO LT dėl IP telefonų nuomos 24 mėnesiams, su galimybe nuomą patęsti papildomiems 12 mėn. Mėnesio nuomos mokestis 22,70 Eur (be PVM). Įvertinus sutarties turinį pagal 19-ojo VSAFAS 9 punkto nuostatas, telefonų nuoma priskiriama finansinei nuomai (lizingui). Pagal finansinės nuomos sutartį išsinuomoti penki telefonai neapskaityti buhalterinės apskaitos registruose, kaip to reikalauja 19-asis ir 17-asis VSAFAS.

3.2. Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 10 straipsnio 4 dalis draudžia biudžetinėms įstaigoms savo vardu skolintis lėšų, priimti bet kokių skolinių įsipareigojimų. Savivaldybių skolinimosi taisyklių 4.2 punktu nustatyta, kad skolinių įsipareigojimų samprata apima ir finansinės nuomos (lizingo) sutartis.

Mokykla finansinės nuomos sutartį su AB TEO LT sudarė pažeisdama Biudžeto sandaros įstatymo nuostatas.

3.3. Vadovaujantis Lietuvis Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių 55.7 punkto nuostatomis, kitoms biudžetinių įstaigų lėšoms priskiriamos lėšos gautos iš kitos biudžetinės įstaigos už teikiamas paslaugas.

Gimnazijos pateiktais duomenimis per 2015 metus gauta 1,7 tūkst. Eur pajamų iš biudžetinių įstaigų, kurias kaupė ne kitų lėšų sąskaitoje, o teikiamų paslaugų lėšų sąskaitoje. Lėšas, gautas iš kitos biudžetinės įstaigos už teikiamas paslaugas, pervedė į Savivaldybės Finansų skyrių, o ne naudojo pagal vadovo patvirtintą išlaidų sąmatą.

⁸ 9.1. nuomos laikotarpio pabaigoje nuomotojas perduoda nuomininkui turto nuosavybės teisę;

9.2. nuomos laikotarpio pabaigoje nuomininkas turi teisę įsigyti turtą už kainą, kuri, tikimasi, bus reikšmingai mažesnė (daugiau nei 30 proc.) už jo tikrąją vertę nuomos laikotarpio pabaigoje, ir nuomos laikotarpio pradžioje labai tikėtina, kad šia teise bus pasinaudota.

9.3. nuomos laikotarpis apima lygią ar ilgesnę nei 75 procentai turto ekonominio naudingo tarnavimo laiko dalį, net jei turto nuosavybės teisės nenumatoma perduoti. Ekonominio tarnavimo laikas apima ribotą laikotarpį, kuriuo gali teikti naudą viešojo sektoriaus ar kito subjekto veikloje naudojamas turtas. Ekonominio tarnavimo laikas taip pat gali būti nustatomas pagal gaminių ir produkcijos vienetų, kuriuos viešojo sektoriaus subjektas ar kitas subjektas tikisi pagaminti (gauti) naudodamas šį turtą, skaičių.

9.4. nuomos laikotarpio pradžioje dabartinė pagrindinių nuomos įmokų vertė sudaro ne mažiau kaip 90 procentų nuomojamo turto tikrosios vertės.

9.5. nuomojamas turtas yra specifinės paskirties, šio turto savybės ir paskirtis negali būti lengvai pakeičiami ir, neatlikus didesnių pakeitimų, juo naudotis galėtų tik šis nuomininkas.

⁹ 2014 m. lapkričio 14 d. Biuro įrangos nuomos sutartis Nr. IT50471027-141114

Įstaiga nuo 2016 m. už teikiamas paslaugas gautas lėšas iš biudžetinių įstaigų apskaito kitų lėšų sąskaitoje.

3.4. Pasvalio rajono savivaldybės biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių¹⁰ 42 punkto nuostatomis, biudžetinės įstaigos surinktas pajamas už teikiamas paslaugas ne rečiau kaip kartą per mėnesį arba priešpaskutinę mėnesio darbo dieną perveda į biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą.

Gimnazija, pažeisdama šias nuostatas, surinktas lėšas už teikiamas paslaugas į Savivaldybės Finansų skyriaus sąskaitą pervesdavo tik kartą per ketvirtį.

Gimnazija įsipareigojo nuo 2016 m. nepriklausomai nuo sumos dydžio lėšas į Savivaldybės Finansų skyriaus sąskaitą pervesti kas mėnesį.

3.5. Vadovaujantis 11-ojo VSAFAS „Sąnaudos“ 4 punkto nuostatomis sąnaudos pripažįstamos ir registruojamos apskaitoje tą ataskaitinį laikotarpį, kurį jos buvo padarytos – kai uždirbamos su jomis susijusios pajamos, t. y. parduodamos prekės arba suteikiamos paslaugos, atliekami veiksmai vykdant priskirtas funkcijas, neatsižvelgiant į pinigų išleidimo laiką.

Gimnazija ūkines, kanceliarines prekes, medžiagas nurašo iš karto jas įsigijus arba per praėjus keliems mėnesiams po sunaudojimo. Finansinės būklės ataskaitos duomenimis, C.I.2. „Medžiagos, žaliavos ir ūkinis inventorių“ likutis metų pabaigai – 101,08 Eur, t.y. tik degalų likutis automobilių kuro bakuose.

Pvz. Gimnazija 2015 m. lapkričio-gruodžio mėn. įsigijo ūkinių ir raštinės reikmenų (2010011 sąskaita) už 10,2 tūkst. Eur ir gruodžio mėn. nurašė 10,8 tūkst. Eur. Ūkinių prekių ir raštinės reikmenų likutis 2015 m. gruodžio 31 d. – 0 Eur.

2016 m. vasario 18 d. patvirtintas Gimnazijos atsargų apskaitos tvarkos aprašas. Atsakingi darbuotojai supažindinti ir įpareigoti laikytis apskaitos standartų nuostatų.

3.6. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 16 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad valstybei ir savivaldybei nuosavybės teise priklausantis registruotinas turtas teisės aktų nustatyta tvarka turi būti registruojamas viešuosiuose registruose, o Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad Nekilnojamojo turto registre registruojami pastatai, statiniai, žemės sklypai.

Gimnazijos apskaitos registruose apskaitytas sandėlis (inv. Nr. 101008), kuris neįregistruotas Nekilnojamojo turto registre.

¹⁰ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2011 m. spalio 26 d. sprendimas Nr. T1-141 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“

Apie audito metu nustatytus dalykus Gimnazijos vadovybę informavome raštais¹¹. Gimnazija raštu¹² pateikė paaiškinimus ir duomenis apie pastebėjimų įgyvendinimą. Gimnazija ištaisė dalį nustatytų pažeidimų ir įgyvendino pateiktas rekomendacijas:

1. Gimnazijai buvo teikiami pastebėjimai dėl direktoriaus įsakymų rengimo tvarkos, dėl dokumento preambulėje nenurodomo teisės akto, dėl dokumento preambulėje nurodomų negaliojančių teisės aktų nuostatų, dėl Gimnazijos sričiai netaikomų teisės aktų nurodymo ir t.t.

Gimnazijos sekretoriato vedėja įpareigota susipažinti su dokumentų rengimo tvarka. Darbuotojai už darbą poilsio ir švenčių dienomis pateiks rašytinius prašymus dėl kompensavimo būdo taikymo, vykstant mokymas ir mokytojams rašomi įsakymai dėl mokinių grupių lydėjimo, patvirtintas komandiruito darbuotojo asmeninio automobilio naudojimo komandiruotės tikslams tvarkos aprašas.

1. Teikti pastebėjimai dėl Gimnazijos darbuotojų netinkamo darbo sutarčių pildymo, dėl darbuotojų, dirbančių antraeilėse pareigose pažymų apie darbo laiko pradžią ir pabaigą pagrindinėje darbovietėje nepateikimo, dėl pavėluotai patvirtintų darbuotojų pareigybių aprašymų pasikeitus struktūrai, dėl pareigybės aprašymo (skaityklos vedėjas) neatitikimo patvirtintų etatų sąraše nurodytai pareigybei (bibliotekininkas).

Gimnazija informavo, kad darbuotojų asmens bylose sutvarkyti dokumentai apie suteikiamas kategorijas. Darbo sutartyse sulygotos sąlygos atsižvelgiant į Švietimo ir mokslo ministro raštą. Darbuotojai, dirbantys antraeilėse pareigose pateikė pažymą. Direktoriaus įsakymu (2015 m. lapkričio 11 d. Nr. V-139) pakeistas pareigybės aprašymas.

2. Gimnazijoje nepatvirtinta darbuotojų kasdieninio darbo laiko pradžia ir pabaiga, nesivadovauta Darbo kodekso 147 str.

Gimnazija 2016 m. I ketv. įsipareigojo parengti darbo tvarkos taisyklių pakeitimus.

3. Teikti pastebėjimai dėl ilgalaikio turto apskaitos: dėl apskaitytų ilgalaikio turto vienetų, kurie nepataisomai sugedę, naujų, tačiau įstaigos veikloje nenaudojamų nereikalingų įstaigos funkcijoms vykdyti, nenaudojamų, morališkai ir fiziškai pasenusių, dėl nerasto ilgalaikio turto vienetų, dėl inventorinių numerių suteikimo, dėl turto apskaitymo nesivadovaujant 12-ojo ir 13-ojo VSAFAS nuostatomis, dėl netinkamose turto grupėse apskaitomo turto vienetų, dėl neteisingai nustatytų nusidėvėjimo normatyvų taikymo ir nusidėvėjimo skaičiavimo.

Gimnazija nurašė nereikalingą, nenaudojamą turtą, kurio įsigijimo vertė 31,5 tūkst. Eur, Savivaldybei perdavė nenaudojamą turtą (estakadą ir 4 vnt. elektrinių viryklių), kurio išsigijimo

¹¹ Pasvalio rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos raštai: 2015 m. lapkričio 2 d. Nr. KS-61 ir 2016 m. vasario 5 d. raštas Nr. KS-7 „Dėl audito metu nustatytų klaidų ir neatitikimų“.

vertė 1,4 tūkst. Eur, patikslino turto vienetams suteiktus vienodus inventorinius numerius, sujungė ilgalaikio turto vienetus pagal 12-ojo VSAFAS reikalavimus, nurašė nematerialųjį turtą neatitinkantį 13-ojo VSAFAS reikalavimų, turtą pergrupavo į tinkamas turto grupes.

4. Teikti pastebėjimai dėl neatitikimų ir neišsamios informacijos atskleidimo biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio aiškinamojo rašte.

Gimnazija patikslino aiškinamąjį raštą.

5. Teikti pastebėjimai dėl biudžetinių lėšų sąskaitos naudojimo biudžetinėms lėšoms apskaityti, dėl teikiamų paslaugų lėšų panaudojimo, dėl gyventojams neišrašomų sąskaitų –faktūrų už sunaudotą vandenį ir apmokėjimo grynais.

Gimnazija nuo 2016 m. biudžetinių lėšų sąskaitos nenaudos iš kitų šaltinių gaunamoms lėšoms, t.y. lėšoms gautoms projektams vykdyti, lėšoms iš Darbo biržos už įdarbintus asmenis. Nepanaudotos teikiamų paslaugų lėšos bus panaudotos 2016 m. Gyventojams nuo 2016 m. už sunaudotą vandenį bus išrašomos sąskaitos –faktūros.

6. Teikti pastebėjimai dėl sutarčių neregistravimo Sutarčių registre, dėl informacijos trūkumo Sutarčių registro duomenyse.

Ugdymo aprūpinimo skyriaus vedėjas įspėtas dėl nustatytų pažeidimų sudarant ir registruojant statybos darbų sutartis.

7. Gimnazija sudarydama sutartį neribotam laikui dėl kopijavimo aparatų eksploatavimo pažeidė Viešųjų pirkimų įstatymo 18 str. nuostatas dėl sutarčių sudarymo ilgesniam kaip trejų metų laikotarpiui.

Gimnazija, atlikusi procedūras, 2016 m. sausio 20 d. sudarė kopijavimo aparato aptarnavimo sutarties pratęsimą 2 metams.

Gimnazijai teikiamos rekomendacijos, jų įgyvendinimo priemonės (veiksmai) bei įgyvendinimo terminai patiekiami 2 priede.

Dėkojame už malonų bendradarbiavimą ir geranorišką reagavimą į Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos pareikštas pastabas ir pasiūlymus.

Kontrolės ir audito tarnybos vyriausioji specialistė

Ilma Paliukėnaitė

Audito ataskaita surašyta dviem egzemplioriais: vienas –Pasvalio Petro Vileišio gimnazijai, antras – Pasvalio rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybai. Audito ataskaitos kopijos teikiamos – Pasvalio rajono savivaldybės Merui, Pasvalio rajono savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui, Pasvalio rajono savivaldybės administracijai.

¹² Pasvalio Petro Vileišio gimnazijos raštai: 2015 m. lapkričio 30 d. Nr. S-176 ir 2016 m. vasario 19 d. raštas Nr. S-23 „Dėl audito metu nustatytų neatitikimų“.

**TEISĖS AKTAI, KURIAIS VADOVAUJANTIS BUVO ATLIKTOS AUDITO
PROCEDŪROS IR VERTINIMAI**

1. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas;
2. Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas;
3. Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas;
4. Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas;
5. Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas;
6. Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačiųjų interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymas;
7. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas;
8. Lietuvos Respublikos darbo kodeksas;
9. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas;
10. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas;
11. Lietuvos Respublikos žemės įstatymas;
12. Valstybės turto perdavimo savivaldybių nuosavybėn įstatymas;
13. Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatymas;
14. Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymas;
15. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimas Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“;
16. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. liepos 18 d. nutarimas Nr. 941 „Dėl kai kurių kategorijų darbuotojų, turinčių teisę į kasmetines pailgintas atostogas, sąrašo ir šių atostogų trukmės patvirtinimo“;
17. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimas Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“ (aktuali redakcija);
18. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 29 d. nutarimas Nr. 526 „Dėl tarnybinių komandiruočių išlaidų apmokėjimo biudžetinėse įstaigose taisyklių patvirtinimo“;

19. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 3 d. nutarimas Nr. 719 „Dėl inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“;
20. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gegužės 27 d. nutarimas Nr. 650 „Dėl darbuotojo, valstybės tarnautojo ir žvalgybos pareigūno vidutinio darbo užmokesčio apskaičiavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;
21. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2010 m. kovos 26 d. įsakymas Nr. 1K-085 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžeto pajamų ir išlaidų klasifikacijos patvirtinimo pakeitimo“ (su vėlesniais pakeitimais);
22. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2013 m. gruodžio 19 d. įsakymas Nr. V-1254 „Dėl švietimo įstaigų darbuotojų ir kitų įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;
23. Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Finansų ministro įsakymais;
24. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. kovo 3 d. nutarimas Nr. 280 „Dėl valstybės tarnautojų ir darbuotojų, gaunančių darbo užmokestį Iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų ir valstybės pinigų fondų, darbo užmokesčio fondo apskaičiavimo metodikos patvirtinimo“;
25. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 22 d. nutarimas Nr. 497 „Dėl kasmetinių papildomų atostogų trukmės, suteikimo sąlygų ir tvarkos patvirtinimo“;
26. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. birželio 27 d. nutarimas Nr. 785 „Dėl bendrojo lavinimo mokyklų finansavimo reformos priemonių įgyvendinimo (Dėl Mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodikos patvirtinimo)“;
27. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. gegužės 5 d. nutarimas Nr. 432 „Dėl viešojo pirkimo–pardavimo sutarčių, sudaromų ilgiau kaip 3 metams, terminų nustatymo kriterijų ir atvejų, kuriais gali būti sudaromos tokios sutartys, aprašo patvirtinimo“;
28. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. spalio 19 d. nutarimas Nr. 1250 „Dėl pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti valstybės ir savivaldybių turto nurašymo, išardymo ir likvidavimo tvarkos patvirtinimo“.
29. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymas Nr. V-964 „Dėl maitinimo organizavimo ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir vaikų socialinės globos įstaigose tvarkos aprašo patvirtinimo (su vėlesniais pakeitimais)“.

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Eil. Nr.	Rekomendacija	Veiksmas/ Priemonės/ Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas
1.	Nutraukti telefonų nuomos sutartį, kuri pagal viešojo sektoriaus apskaitos standartus pripažįstama finansinės nuomos (lizingo) sutartimi.	Kreiptasi į AB Teo Lt dėl sutarties nutraukimo arba pakeitimo	Iki 2016-05-15
2.	Nekilnojamojo turo registre įregistruoti pastatą-sandėlį.	Bus kreipiamasi į Savivaldybės administraciją dėl įregistravimo procedūrų finansavimo	2017 m. II ketvirtis
3.	Darbo užmokestį planuoti teisės aktų nustatyta tvarka.	Planuojant 2017 m. biudžetą bus atsižvelgta į LR Vyriausybės nutarimu patvirtintą metodiką	2016 m. IV ketv.

Pastaba. Rekomendacijų įgyvendinimo plano veiksmus, priemones bei terminus pateikė audituojamoji įstaiga.